

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES

Curs 2022/23

TERRA BAIXA

ÀNGEL GUIMERA I JORGE

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

Biblioteques
Diputació de Girona

CLUB DE
L'ESPECTADOR
Espais Escènics Figueres

FIGUERES
A ESCENA

Figueres Cultura

**DIMECRES, 14
DE DESEMBRE
A LES 7 DE LA TARDA**
Coordina: Magda Bosch i
Rocamora

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT FIGUERES
CENT ANYS

ÀNGEL GUIMERÀ

(Santa Cruz de Tenerife, 1845 - Barcelona, 1924)

Àngel Guimerà nasqué a Santa Cruz de Tenerife l'any 1845. Una sèrie de factors relacionats amb la seva biografia determinen la seva obra:

- **El fet de néixer sense que els seus pares estiguessin casats.** Això l'angoixarà fins al punt de falsejar la seva data de naixement.

- **Un complex de mestissatge, perquè el seu pare era català i la seva mare canària.** Passà la seva primera infantesa a Canàries i el 1853, és a dir, als vuit anys, es traslladà a Catalunya, concretament al Vendrell, i tingué els seus primers contactes amb la llengua catalana.

Aquests dos factors faran que en la seva obra tingui un relleu important el personatge marginat per la societat.

- Un altre fet biogràfic que quedarà reflectit a les seves obres és **la mort de la mare quan encara era un infant.**

- **Un fracàs amorós en la seva joventut**, experiència que marcà profundament Guimerà i que es reflecteix a la seva obra a través d'una sèrie d'enamorats que troben grans impediments per a consolidar la seva relació amorosa (Saïd, Manelic, Marta...).

Obra dramàtica

No fou fins a l'edat de 34 anys, quan era un poeta famós, que Guimerà estrenà la seva primera obra de teatre, *Gal·la Placídia*, l'any 1879. En aquesta època, i dins el panorama teatral català, Guimerà podia triar entre dues tendències: d'una banda, el **drama romàntic**, que feia temps que es conreava, i de l'altra, el **realisme**, que començava a arribar a casa nostra a través de França. Guimerà s'inclinà per la primera tendència, que s'avenia més amb el seu caràcter i amb la seva ideologia d'home catalanista i conservador. El seu Romanticisme, doncs, serà de caire conservador i medievalitzant, a través del qual pretindrà recordar el passat històric en la recerca d'un senyal d'identitat català.

1. Podem observar una **primera etapa** en el teatre de Guimerà, que va de l'any **1879** al **1890**, en la qual va elaborar **tragèdies romàntiques** seguint les seves regles: temàtica històrica, personatges apassionats i composició en vers. A poc a poc, va anar evolucionant i introduint-hi innovacions que l'anaren apropant progressivament al realisme. Obres d'aquesta etapa són: *El fill del*

rei (1886), **Mar i cel** (1888) -que és l'obra més reeixida d'aquesta etapa-, *Rei i monjo* (1890) i *La boja* (1890).

2. La **segona etapa** s'inicia l'any **1890** amb l'estrena de *La sala d'espera* i es clou el **1900** amb *La filla del mar*. En aquesta etapa Guimerà conrearà el **drama realista**; és l'etapa més brillant de l'autor, caracteritzada per l'ús de la prosa i el seu interès per uns temes més apropiats a la societat d'aleshores. En aquesta època, Guimerà començà a comprometre's i a interessar-se pels problemes de la societat catalana, i és això el que quedarà reflectit en aquestes obres. *En Pólvora* i *La festa del blat*, escrites entre 1893 i 1899, tracten alguns d'aquests problemes: en la primera apareix el personatge de l'obrer i en la segona el de l'anarquista.

Amb tot, les obres més importants d'aquesta etapa i que mostren la plenitud de l'autor són les formades per la **trilogia** *Maria Rosa* (1894), *Terra baixa* (1897) i *La filla del mar* (1900). Les **característiques comunes** d'aquestes obres són que els personatges principals mantenen una relació-conflicte de possessió, la qual acabarà amb la mort d'algun dels personatges, que els personatges secundaris participen del conflicte dels protagonistes, i fins i tot el propicien, i que l'estructura de l'obra és d'una tensió que s'exposa en el plantejament i que anirà augmentant fins a acabar de manera violenta en el desenllaç.

3. A partir del **1900** i fins al **1911**, hi ha una **tercera etapa** en la qual Guimerà pretén **renovar** el seu teatre iniciant una sèrie de **provatures** que no el satisfan. Aquesta etapa comença amb l'estrena de l'obra *Arran de Terra* (1901); amb aquesta i altres obres l'autor pretengué d'assajar el realisme cosmopolita; quan veié que això no el satisfesia intentà tornar a conrear un teatre romàntic o realista entre els anys 1904 i 1905. Del 1906 al 1911 prova de fer **teatre modernista** amb obres com *L'aranya* (1906) o *La reina jove* (1911).

4. La **quarta etapa** ve després d'un parèntesi, comprès entre els anys 1911 i 1917, en el qual Guimerà estigué allunyat del teatre. Aquesta darrera etapa va de l'any **1917** fins a la seva mort, l'any **1924**. Tot aquest temps Guimerà intentà mantenir-se en el món teatral català i repetir els èxits de les dues primeres etapes sense aconseguir-ho.

CURIOSITATS

- Les obres d'Àngel Guimerà es convertiren en arguments per a **òperes** i, fins i tot, foren portades al **cinema** pels primers directors de Hollywood i pel prestigiós cinema alemany.

- Àngel Guimerà va ser repetidament **candidat al premi Nobel de Literatura** i no el guanyà segurament per pressions polítiques de l'estat espanyol, que aconseguí que J. Echegaray (traductor al castellà de les obres de Guimerà) obtingués el guardó.

- **Mar i cel** i **Terra baixa** són dues obres que encara avui podem trobar en l'oferta teatral barcelonina. La primera en forma de musical de la mà de Dagoll Dagom; i la segona en un muntatge de caire experimental en què un sol actor, Lluís Homar, interpreta tots els personatges.

EL LLOP

Divendres 25 de novembre a les 8 del vespre al Teatre Municipal El Jardí

Un cop emesos els vuit capítols i havent transformat la companyia d'amateur a professional, *Terra Baixa* surt de Gira per Catalunya amb la complicitat de La Perla 29

Interpretació: Alexandra Olmo, Àlecs Guixà, Pep Carpena, Blanca Lasobras, Jordi Ferragut, Toni Aguilar, Tuni Salvadó, Roser Martínez, Alba Segarra, Marc Andreu, Daniel Masalles | Autoria: Àngel Guimerà | Direcció: Àngel Llàcer